

Participació

Comunicació i Participació – Gerència d'Ecologia Urbana

ACTA SESSIÓ D'INFORMACIÓ DEL PROCÉS PARTICIPATIU REPENSEM L'ESPAI FIRAL DE MONTJUÏC**Dia:** 04 de novembre de 2021**Hora:** 18 h**Lloc:** Escola Mossèn Jacint Verdaguer / Carrer de Lleida, 32, 08004 Barcelona / Sala polivalent**Assistència ciutadania (63):**

Emili Farrerons, Fira de Barcelona
Francesc Solà, Fira de Barcelona
Constantí Serrallonga, Fira de Barcelona
Edu Pérez, Fira de Barcelona
Camilo, FAVB
Sergi Gázquez, AV Poble-sec (Sants-Montjuïc)
Antoni Reig, Coordinadora d'entitats del Poble-sec
Víctor Giménez, Associació Casa de la Premsa
Luis Mate, AV Font de la Guatlla
Jesús García Pérez, AV Font de la Guatlla
Ricard Fericgla, COAC
Anna Bernadas, MNAC
Cristina Muniesa, Caixa Fòrum
Laia Pérez, AFA Escola Jacint Verdaguer
Vanessa Coll, AFA Escola Jacint Verdaguer
Pablo Gil, AFA Escola Jacint Verdaguer
Josep Espín, Federació d'Hostafrancs
Mehdi Aoula, Joves Units del Poble-sec
Hatim Azahri, Joves Units del Poble-sec
Marta Campos, Diari La Marina
Joan Calix, Unió Excursionista de Catalunya
Jordi Lladó, Orgull Poble-Sequí
Maria Cardús, Alerta Poble Sec
Elisabet Castells, Institut del Teatre
Pablo Huerres, Institut del Teatre
Manel Alfaro, Coordinadora Poble-sec
Carlos López, Raons Públiques, SCCL
Andrés Garcia, Barcelona Regional
Amy Parkes
Carme Pallarol
Pedro López Provencio
Lourdes Campos
Nil Compta
Manuel Cádiz
Abdeslom Aoula
Santiago Navarro
Ferran Armengol
Susana Crespo

Rubén Serrano
Jesús Mercadal
Albert Pons
Josep Ma Varas
Xavier Nieto
David Russell
Fausto Rivon
Fernando Fuentes
Jan Fernández
Jordi Servat Susagne
Josep J Pérez Calvo (ERC)
Magdalena Basevi
Pere Ramon Belinchón
Piedad Barragan
Francisco Franco
Joan Ignasi Sans
Jordi Goñi
José Antonio Blasco
Ling Ling Masferrer
Manuel Marina
Margó Pernas
Maria José Calvo
Montserrat Masset
Susana Gimber
Xan Da Torre

Representants de l'Ajuntament (22):

Janet Sanz, segona tinenta d'Alcaldia de Barcelona
Marc Serra, regidor del Districte de Sants-Montjuïc
Xavier Matilla, Arquitecte en cap
Sonia Frías, gerent de l'Àrea d'Ecologia Urbana
Aida Guillén, gerent del Districte de Sants-Montjuïc
Maite Peris, directora de serveis de Comunicació i Participació
Alicia Puig, assessora
Roger Clot, assessor
Xavier Farré, conseller tècnic del Districte de Sants-Montjuïc
Eudocio Gutiérrez, conseller del barri del Poble-sec
Carolina López, consellera del barri del Poble-sec
Albert Deusedes, conseller PSC
Jaume Gaixas, conseller de BeC
Josep J Pérez Calvo, conseller d'ERC
Ling Ling Masferrer, conseller d'ERC
Sandra Salvador, regidoria de Drets de Ciutadania
Núria Pérez, coordinadora de la Direcció de Serveis a les Persones i Territori del Districte de Sants-Montjuïc
Xavier Martin, responsable del Parc de Montjuïc
Gerard Lillo, responsable de Democràcia Activa del Districte de Sants-Montjuïc
Carme Ruiz, tècnica de participació EU
Anna Sánchez, tècnica de participació EU
Andrés Garcia, Barcelona Regional

ORDRE DEL DIA:

1. Benvinguda institucional, presentació del model urbà i breu introducció a les premisses de la proposta de transformació
2. Presentació del procés de participació ciutadana
3. Torn obert de paraules

1. Benvinguda institucional i presentació del model urbà i breu introducció a les premisses de la proposta de transformació.

Janet Sanz, Segona Tinenta d'Alcaldia de Barcelona, dona la benvinguda a totes les persones assistents i, després de presentar el procés participatiu, fa l'aclariment que la transformació de l'espai firal de Montjuïc no és un fet aïllat. Diu que aquest projecte relaciona i lliga diverses actuacions del Districte, com per exemple el futur de l'estació de Sants, de la Plaça Espanya, el procés de transformació dels Jardins de les Tres Xemeneies i de l'Avinguda Paral·lel.

Planteja aquest projecte com una oportunitat per repensar els usos i activitats vinculades a les necessitats i mancances estructurals dels barris i de la ciutat i puntualitza la necessitat de fomentar la participació i també de prendre decisions amb molta eficàcia.

Per últim desenvolupa les premisses d'aquesta futura transformació: la connectivitat i relació amb l'entorn urbà i natural; l'equilibri d'usos de tot l'àmbit firal, referit a les necessitats dels barris i ciutat; i la mobilitat, tot des d'un enfocament sostenible i d'escala humana. Manifesta la importància que aquestes premisses es compatibilitzin i s'equilibrin amb l'activitat econòmica i la protecció del patrimoni.

Marc Serra, Regidor Districte de Sants Montjuïc, aborda la presentació del procés des de la seva escala de districte, plantejant-lo com una oportunitat per als barris del voltant. Oportunitat per ampliar i millorar els equipaments a escala de barri i de ciutat (destaca les necessitats d'equipaments del Poble Sec i de Font de la Guatlla). També oportunitat per sumar la promoció de l'accés a l'habitatge públic. I, per últim, oportunitat per millorar l'espai públic, la mobilitat, la permeabilitat, l'accessibilitat i l'entorn més amable i pacificat. Per últim, subratlla que aquestes oportunitats cal fer-les compatibles amb l'activitat de la fira i la protecció del patrimoni.

Xavier Matilla, Arquitecte en cap de l'Ajuntament de Barcelona, fa l'exposició tècnica sobre els punts claus, característiques i premisses per a la transformació del recinte firal. En primer lloc, destaca dues oportunitats, la finalització del conveni, l'any 2025, de cessió de sòl i d'infraestructura municipal i, en segon lloc, el centenari de l'exposició universal de Barcelona l'any 2029.

Com a antecedents destaca: l'activitat de la Fira com dinamitzadora històrica del recinte i fins i tot de la ciutat, la reivindicació històrica per millorar la relació i connexió entre els barris del voltant, els plans de la Generalitat amb referència als museus de la zona com el MNAC i el Museu d'Història i Arqueologia de Catalunya; i també els projectes previs, com el presentat per la Fira anomenat "Univers Montjuïc", i els processos participatius fets amb la ciutadania per definir el futur de la muntanya de Montjuïc.

Continua amb un relat sobre el valor històric de l'àmbit firal mitjançant una revisió històrica del projecte original de l'espai i de les seves transformacions. Apunta les característiques i valor del patrimoni edificat indicant els diferents nivells de catalogació, condicions topogràfiques i el valor monumental de l'eix Maria Cristina. Per últim, en aquest punt fa un recompte de les edificacions presents a l'àmbit del recinte firal.

Descrue el caràcter clau del projecte per la seva localització estratègica i posició de centralitat respecte les avingudes importants i les grans infraestructures de la ciutat. També puntualitza que aquesta posició estratègica i el seu potencial articulador, corresponen no únicament als sistemes físics, sinó també, a un àmbit programàtic i d'usos pel seu caràcter connector dels projectes micro i macro de la ciutat i dels futurs sistemes dels nous eixos verds. Destaca stacant l'escala d'intervenció de l'àmbit i la relació d'aquest amb la muntanya de Montjuïc.

Continua l'exposició i apunta alguns aspectes claus a tenir en compte com: la varietat i diversitat de les activitats i usos de l'espai referits als tipus d'oferta i escala, com son, esdeveniments públics, esportius, culturals, festius, activitat firal, activitat cultural i intensitat d'equipaments (tot i que aquest últim punt encara presenta mancances recollides en els processos participatius previs). Planteja un altre aspecte clau que són els espais lliures existents i les característiques diferenciades de les trames urbanes de l'àmbit del recinte respecte als barris. Apunta que el repte és la integració d'aquestes dues escales en una estructura urbana amable, pròxima als barris i també amb un abast de ciutat. Així mateix ressalta la millora de les condicions ambientals, del verd urbà i de la millora en la integració de l'entorn natural del Montjuïc amb la ciutat; les infraestructures existents de mobilitat i serveis; l'ús del subsòl sota l'avinguda Rius i Taulet; i les qualificacions urbanístiques de l'àmbit referides a equipaments i sistemes d'espais lliures.

Per finalitzar l'arquitecte fa una síntesi de les premisses que guien aquesta transformació. Diu que aquestes es resumeixin en com aconseguir passar d'un recinte a fer ciutat, mitjançant l'obertura i continuïtat amb els barris, la diversitat d'usos, la millora de les condicions ambientals, el reciclatge urbà i el caràcter monumental de l'eix de Maria Cristina.

2. Presentació del procés de participació ciutadana

Per finalitzar les exposicions, **Carme Ruiz Querol, tècnica de participació de la Gerència d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona**, informa sobre els espais de participació oberts a la ciutadania en aquest procés. Informa sobre els dos recorreguts del 10 i 11 de novembre i sobre els quatre tallers de debat: Fira i activitat econòmica, Equipaments, Habitatge i Espai públic i mobilitat; i anuncia que es farà una sessió de resultats i conclusions el 21 de desembre. Recorda que una vegada es tanqui aquesta fase de debat, caldrà treballar sobre les aportacions recollides i, aproximadament al cap d'un mes, es farà la devolució de la proposta sobre el recinte firal. A partir d'aquest punt, s'iniciaran els tràmits per arribar a l'aprovació inicial del MPGM, cap al segon trimestre del 2022. Un cop fet l'aprovació inicial es preveu obrir una fase d'al·legacions i d'espais participatius amb l'objectiu de desenvolupar les propostes amb la ciutadania. Per últim convida als participants a fer la seva inscripció en les activitats mitjançant la plataforma Decidim.

3. Torn obert de paraules

Josep Maria remarca el caràcter especial de la Fira, diu que som els únics que tenim una Fira en un centre de ciutat, i pregunta: volem perdre això?

Manel planteja la necessitat d'espais i equipaments de barri principalment els esportius. Diu que és veritat el que diu el company anterior, però que cal equilibrar i fer un ús mixt de l'espai per afavorir usos de proximitat als barris, principalment pels joves.

Jordi apunta que repensar l'espai firal, és repensar tot el conjunt de manera articulada i coherent, principalment recollint els resultats del procés per a la millora de la muntanya de Montjuïc. Ressalta la importància que el 2029 ha de ser una gran data per generar il·lusió sobre la transformació urbana d'aquesta zona, de la muntanya, de l'espai firal i de la ciutat. Recorda les propostes del procés participatiu per a la millora de la muntanya Montjuïc resumides en tres eixos: cultura, esport i natura, i suggereix que la transformació del recinte firal sigui coherent

amb aquests temes. Per últim pregunta en què punt està el projecte de Montjuïc?

Gabriel planteja la relació de la transformació del recinte firal entre l'escala de ciutat i l'escala de barri. Manifesta que aquest recinte firal és un tema principalment de la ciutat. Posa de manifest que s'ha fet "oïdes sordes" a l'ampliació i millora del MNAC i reivindica la necessitat de posar en valor aquesta institució cultural de la ciutat. Així mateix, manifesta la seva sorpresa que el Palau d'Esports no estigui en l'àmbit, i expressa que aquest és un espai necessari pel barri. Per últim diu que hi ha coses que es poden fer ara, com les millores en la mobilitat i l'accessibilitat.

Ferran proposa que el Palau de Comunicacions torni al seu caràcter original, actualitzat al nostre temps i integrat al barri i la ciutat. Es podria fer el museu del transport, amb un caràcter dinamitzador, obert per a la realització d'activitats i compatible amb iniciatives culturals, socials, familiars, pels infants, etc. Reafirma que aquest projecte seria per a tota la ciutat i compatible amb els barris del voltant.

Jesús remarca la importància de la transformació i la seva escala de ciutat. Demana que el personal tècnic pugui aportar als debats experiències de transformacions anàlogues realitzades en altres països del món.

Elisabet pregunta quin treball s'està fent amb les institucions existents que actualment ja estan fent coses, com per exemple la ciutat del teatre, projectes de museografies, etc.? Pensa que és un bon moment per aprofitar i articular aquestes experiències prèvies i no començar sense mirar el que ja hi ha. Considera que cal escoltar a aquestes institucions vinculades a l'espai.

Susana Gimber, expressa la seva preocupació pels ritmes i temps dels procediments administratius per a la transformació de l'espai i pregunta si es té previst que no afectin l'activitat actual i les futures.

Lluís, remarca l'escala de ciutat de la Fira, però afirma, que aquesta és compatible amb els usos, necessitats i serveis veïnals per als barris. Emfatitza que per fer aquest projecte es necessiten diners i també el compromís de la Fira.

Sergi demana si els tallers poden tenir un format mixt, presencial i en línia.

Jan, pregunta fins que punt la transformació del recinte firal té similitud amb el projecte de Glòries?

Un participant demana promoure el turisme local.

Maria Cardús manifesta la seva preocupació per la possibilitat que es perdi espai verd en aquest tipus de transformació.

Camilo, representant de la FAVB, expressa el seu acord amb la idea de repensar l'espai firal de Montjuïc, i posa sobre la taula la responsabilitat d'aquesta generació per a definir la Fira del segle XXI. Per tal raó pensa que s'ha de portar aquest debat als centres d'educació secundària.

Resposta a les aportacions

Marc Serra, regidor del Districte de Sants Montjuïc, respon sobre Pla de Montjuïc 2019-2029. Diu que es disposa de l'estratègia, del Pla Director del Pla, del seu coordinador (que participa en

aquesta sessió) i que s'han iniciat algunes accions com la pàgina web de la muntanya, la implementació de la senyalètica de vehicles i vianants, les millores de la mobilitat (freqüència i nova parada del bus 150), la connexió d'equipaments (jardí botànic i castell de Montjuïc), la millora de la muntanya com pulmó cultural que combina cultura, natura i verd. Comenta que s'ha celebrat el "Viu Montjuïc", en què 22 equipaments i entitats es van posar d'acord per fer una proposta de programa conjunt d'activitats. Manifesta la conveniència de tenir en compte aquest pla en els espais de reflexió sobre la transformació de la Fira.

Sobre el treball amb les institucions existents, informa que es té en compte. A més dels plans d'equipaments, que es treballen amb la ciutadania, hi ha una coordinació amb la Generalitat per al projecte de millora i potenciació del MNAC. També es treballa amb els espais al voltant de la Ciutat del Teatre (Teatre Lliure, Mercat de les Flors) amb l'objectiu que es puguin integrar amb el seu entorn a nivell físic i programàtic. Dins d'aquesta projecció puntualitza la importància de la transformació de l'espai públic de Margarida Xirgu, en un espai de qualitat i transversals a la cultura i al veïnat.

Xavier Matilla, Arquitecte en cap Ajuntament de Barcelona, emfatitza la idea de fer conviure l'escala de ciutat, l'escala de barri i, fins i tot, l'escala global. Diu que no es tracta de renunciar ni substituir una escala per l'altra, sinó de fer compatibles i equilibrades aquestes tres escales.

Janet Sanz, Segona Tinenta d'Alcaldia de Barcelona, agraeix les intervencions. Seguidament resalta l'esforç del Districte de Sants-Montjuïc per relacionar i articular els projectes i espais dels barris en una visió general i coherent, i diu que en aquest marc s'insereix el projecte de transformació de l'espai firal de Montjuïc.

Reafirma que, per aquesta transformació, és fonamental trobar un equilibri entre els interessos de ciutat i els interessos més locals i quotidians. Remarca també, que aquesta transformació serveix no únicament per resoldre les necessitats plantejades, sinó també, per obrir i abordar els grans reptes de transformació de la ciutat present i futura. Un d'aquests reptes és el de la sostenibilitat ambiental i naturalització de la ciutat, però també cal tenir en compte els reptes socials, com per exemple el fet d'apostar per avançar en les polítiques d'habitatge públic i assequible. Així doncs, especifica que abordar aquests reptes no significa renunciar a la promoció de les activitats econòmiques, ans al contrari, els reptes es vinculen uns amb els altres. En el cas de la Fira, aquesta presenta una oportunitat de connexió amb diferents iniciatives del món i a més, és un motor per la millora econòmica del voltant i de la ciutat. Destaca el caràcter únic de la Fira de Montjuïc, ja que és una de les poques fires urbanes amb un context de barris i amb espais culturals i naturals en el seu voltant. Conclou que d'aquestes característiques obren una gran oportunitat per a una Fira urbana integrada al desenvolupament dels barris i de la ciutat a nivell econòmic, cultural, social i natural. Sobre el Palau d'Esports diu que aquest tema ja té el seu propi procés. Pel que fa al projecte del MNAC, respon que s'espera que la Generalitat pugui resoldre aquesta proposta ja que és una demanda prioritària. Constata la similitud de la transformació del recinte firal amb el projecte Glòries, tot i que és diferent en el seu caràcter estratègic i en el seu desenvolupament. Recorda el programa Superilles, com marc de valors cap a on ha d'anar la ciutat. Per últim, destaca la importància de la data del 2029 i el reconeixement mundial de Barcelona referit a les seves transformacions urbanes.

Per acabar, convida a la participació en els tallers de debat, en els quals es considerarà el format per afavorir les conciliacions familiars.

Un cop tractat tots els assumptes, s'emplaça les persones assistents a participar en pròximes reunions. Es tanca la sessió a les 20 h.